7270
III

Nutatki szkolne Adama Asnyka.
Darował prof. A. Kleczkowski w kwietniu
1938 r.; oprawiono w maju 1938 r.

7270

Bibl. Jag.

1938 № 18

1

Die Lenzschreiberei und Quelle.

Der ~~kleine~~ Lenz ~~kam~~ war da. Überall wurde es ~~grün~~ ~~und~~ ~~es~~ ~~fing~~ ~~an~~ ~~zu~~ ~~blühen~~ ~~und~~ ~~es~~ ~~wurde~~ ~~warm~~ ~~und~~ ~~man~~ ~~konnte~~ ~~schon~~ ~~ohne~~ ~~Mantel~~ ~~und~~ ~~Handschuhe~~ ~~spazieren~~ ~~gehen~~ ~~und~~ ~~sich~~ ~~an~~ ~~der~~ ~~Sonne~~ ~~freuen~~. Auch ~~in~~ ~~dem~~ ~~kleinen~~ ~~Dorfe~~ ~~Lindenau~~ ~~wurde~~ ~~es~~ ~~Frühling~~. ~~Die~~ ~~Bäume~~ ~~bekamen~~ ~~Knospen~~ ~~und~~ ~~die~~ ~~Wiesen~~ ~~wurden~~ ~~grün~~. Die Leute ~~und~~ ~~das~~ Vieh ~~waren~~ ~~alle~~ ~~froh~~ ~~und~~ ~~vergnügt~~ ~~und~~ ~~die~~ ~~Kinder~~ ~~spielten~~ ~~auf~~ ~~der~~ ~~Straße~~ ~~und~~ ~~auf~~ ~~den~~ ~~Wiesen~~ ~~und~~ ~~die~~ ~~Mädchen~~ ~~saßen~~ ~~vor~~ ~~den~~ ~~Häusern~~ ~~und~~ ~~nähten~~ ~~und~~ ~~strickten~~ ~~und~~ ~~sangen~~ ~~dabei~~ ~~und~~ ~~die~~ ~~Alten~~ ~~saßen~~ ~~auf~~ ~~der~~ ~~Bank~~ ~~vor~~ ~~der~~ ~~Haustür~~ ~~und~~ ~~sahen~~ ~~ihnen~~ ~~zu~~ ~~und~~ ~~freuten~~ ~~sich~~ ~~auch~~ ~~des~~ ~~schönen~~ ~~Wetters~~. Es war ~~nur~~ ~~ein~~ ~~Mann~~ ~~im~~ ~~Dorfe~~, ~~der~~ ~~sich~~ ~~nicht~~ ~~freute~~, ~~und~~ ~~das~~ war ~~der~~ ~~alte~~ ~~Lenzschreiber~~. Er ~~saß~~ ~~in~~ ~~seiner~~ ~~Stube~~ ~~und~~ ~~schrieb~~ ~~und~~ ~~schrieb~~ ~~und~~ ~~machte~~ ~~ein~~ ~~finsteres~~ ~~Gesicht~~ ~~dazu~~. Er ~~hatte~~ ~~nämlich~~ ~~viel~~ ~~zu~~ ~~tun~~ ~~und~~ ~~wollte~~ ~~gern~~ ~~fertig~~ ~~werden~~, ~~weil~~ ~~er~~ ~~dann~~ ~~in~~ ~~den~~ ~~Garten~~ ~~gehen~~ ~~konnte~~ ~~und~~ ~~sich~~ ~~die~~ ~~Blumen~~ ~~ansehen~~ ~~und~~ ~~die~~ ~~Vögel~~ ~~singen~~ ~~hören~~ ~~und~~ ~~sich~~ ~~an~~ ~~der~~ ~~Sonne~~ ~~wärmen~~ ~~konnte~~. ~~Aber~~ ~~es~~ ~~wollte~~ ~~nicht~~ ~~fertig~~ ~~werden~~, ~~denn~~ ~~es~~ ~~kamen~~ ~~immer~~ ~~neue~~ ~~Leute~~ ~~und~~ ~~brachten~~ ~~neue~~ ~~Sachen~~ ~~und~~ ~~wollten~~ ~~dies~~ ~~und~~ ~~das~~ ~~haben~~ ~~und~~ ~~der~~ ~~Lenzschreiber~~ ~~mußte~~ ~~immer~~ ~~wieder~~ ~~neue~~ ~~Bücher~~ ~~nehmen~~ ~~und~~ ~~neue~~ ~~Federn~~ ~~schneiden~~ ~~und~~ ~~neue~~ ~~Tinte~~ ~~machen~~. Es war ~~ihm~~ ~~ganz~~ ~~recht~~, ~~daß~~ ~~es~~ ~~so~~ ~~viel~~ ~~zu~~ ~~tun~~ ~~gab~~, ~~denn~~ ~~er~~ ~~hatte~~ ~~eine~~ ~~Tochter~~, ~~die~~ ~~hieß~~ ~~Lenore~~. Sie war ~~ein~~ ~~gutes~~ ~~Kind~~ ~~und~~ ~~half~~ ~~ihrem~~ ~~Vater~~ ~~gern~~ ~~und~~ ~~viel~~ ~~und~~ ~~machte~~ ~~ihm~~ ~~die~~ ~~Arbeit~~ ~~leicht~~. Sie ~~war~~ ~~auch~~ ~~jetzt~~ ~~im~~ ~~Garten~~ ~~und~~ ~~pflückte~~ ~~Blumen~~ ~~und~~ ~~sah~~ ~~sich~~ ~~die~~ ~~Vögel~~ ~~an~~ ~~und~~ ~~freute~~ ~~sich~~ ~~des~~ ~~schönen~~ ~~Wetters~~. Sie ~~hatte~~ ~~aber~~ ~~auch~~ ~~ein~~ ~~gutes~~ ~~Herz~~ ~~und~~ ~~dachte~~ ~~an~~ ~~ihren~~ ~~Vater~~ ~~und~~ ~~daß~~ ~~er~~ ~~sich~~ ~~auch~~ ~~freuen~~ ~~müsse~~ ~~und~~ ~~pflückte~~ ~~einen~~ ~~großen~~ ~~Strauß~~ ~~und~~ ~~ging~~ ~~damit~~ ~~zu~~ ~~ihm~~ ~~ins~~ ~~Zimmer~~. Sie ~~wollte~~ ~~ihn~~ ~~überraschen~~ ~~und~~ ~~ihm~~ ~~den~~ ~~Strauß~~ ~~auf~~ ~~den~~ ~~Tisch~~ ~~legen~~. Aber ~~er~~ ~~sah~~ ~~nicht~~ ~~auf~~ ~~und~~ ~~sah~~ ~~sie~~ ~~nicht~~ ~~kommen~~ ~~und~~ ~~sah~~ ~~auch~~ ~~nicht~~ ~~den~~ ~~Strauß~~ ~~auf~~ ~~dem~~ ~~Tische~~ ~~liegen~~. Sie ~~sah~~ ~~ihn~~ ~~an~~ ~~und~~ ~~sah~~, ~~daß~~ ~~er~~ ~~ein~~ ~~finsteres~~ ~~Gesicht~~ ~~machte~~. Sie ~~wußte~~ ~~nicht~~, ~~was~~ ~~es~~ ~~bedeutete~~. Sie ~~wußte~~ ~~nicht~~, ~~daß~~ ~~er~~ ~~so~~ ~~viel~~ ~~zu~~ ~~tun~~ ~~hatte~~ ~~und~~ ~~daß~~ ~~es~~ ~~ihm~~ ~~so~~ ~~viel~~ ~~Mühe~~ ~~machte~~, ~~fertig~~ ~~zu~~ ~~werden~~. Sie ~~dachte~~ ~~nur~~, ~~daß~~ ~~er~~ ~~sich~~ ~~nicht~~ ~~freute~~ ~~und~~ ~~daß~~ ~~er~~ ~~ein~~ ~~finsteres~~ ~~Gesicht~~ ~~machte~~. Sie ~~ging~~ ~~wieder~~ ~~hinaus~~ ~~und~~ ~~pflückte~~ ~~noch~~ ~~mehr~~ ~~Blumen~~ ~~und~~ ~~machte~~ ~~einen~~ ~~noch~~ ~~größeren~~ ~~Strauß~~ ~~und~~ ~~ging~~ ~~damit~~ ~~wieder~~ ~~zu~~ ~~ihrem~~ ~~Vater~~ ~~ins~~ ~~Zimmer~~. Sie ~~wollte~~ ~~ihn~~ ~~wieder~~ ~~überraschen~~ ~~und~~ ~~ihm~~ ~~den~~ ~~Strauß~~ ~~auf~~ ~~den~~ ~~Tisch~~ ~~legen~~. Aber ~~er~~ ~~sah~~ ~~nicht~~ ~~auf~~ ~~und~~ ~~sah~~ ~~sie~~ ~~nicht~~ ~~kommen~~ ~~und~~ ~~sah~~ ~~auch~~ ~~nicht~~ ~~den~~ ~~Strauß~~ ~~auf~~ ~~dem~~ ~~Tische~~ ~~liegen~~. Sie ~~sah~~ ~~ihn~~ ~~an~~ ~~und~~ ~~sah~~, ~~daß~~ ~~er~~ ~~ein~~ ~~noch~~ ~~finsteres~~ ~~Gesicht~~ ~~machte~~. Sie ~~wußte~~ ~~nicht~~, ~~was~~ ~~es~~ ~~bedeutete~~. Sie ~~wußte~~ ~~nicht~~, ~~daß~~ ~~er~~ ~~so~~ ~~viel~~ ~~zu~~ ~~tun~~ ~~hatte~~ ~~und~~ ~~daß~~ ~~es~~ ~~ihm~~ ~~so~~ ~~viel~~ ~~Mühe~~ ~~machte~~, ~~fertig~~ ~~zu~~ ~~werden~~. Sie ~~dachte~~ ~~nur~~, ~~daß~~ ~~er~~ ~~sich~~ ~~nicht~~ ~~freute~~ ~~und~~ ~~daß~~ ~~er~~ ~~ein~~ ~~noch

zu

[illegible] Wir können uns gut [illegible] mit [illegible]
[illegible] Sonnen. Horch die Hütte [illegible] mein Bitte nicht
ist dich bitte und du wirst annehmen meinen Wunsch
abschlagen. In der Hoffnung verbleibt dich

Dein Freund.

Ihre Bitte um die Adresse des Herrn
[illegible] Schulze habe ich

Mein lieber Adalbert

Ich bin sehr glücklich, dass ich [illegible] Ihnen
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Theuerster Vater!

Es ist mir sehr angenehm daß Du [illegible] nicht unterdessen
Zeitpunkt [illegible] Deinen Lieben [illegible] Deinen alten unseren Freunden [illegible]
[illegible]; Du bist unserer Trost und wir [illegible]
und [illegible] Deinen [illegible] Segen; jetzt komm ich
Dir [illegible] daß Du ganz zufrieden [illegible] Deinen
[illegible]; Ich [illegible] daß Du [illegible]
[illegible] Dich [illegible] Deinen [illegible]
[illegible] gut, [illegible] daß Du [illegible] Deinen
[illegible] Augenblick. Wir [illegible] so sind wir die
[illegible] entschlossen, und [illegible] wir Dir [illegible] Deinen Willen
[illegible] Deinen Anordnungen. [illegible]
[illegible] Deinen [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Asnyk

Asnyk

Życzenia Asnyk

Szanowna Pani. Podziękowanie

Ponieważ Pani moją matkę tak już leniwskiem przeszłości pokryć
wzięła na jej honor i wzięła na siebie ten tak dla mnie miły
obowiązek w jej imieniu podziękowania szanownym Państwu Dobro-
za ich Łaskawą pamięć. Życzenia Łaskawe moje jako przekonana
o stałości życzliwości przyjaźni która Pani łaskawie zachowujesz dla niej przyj-
muje z taką wdzięcznością na jaką wielkie serce nie
nieprzeczenie zasługuje. Nadchodzące Święta Wielkanocne
dają nam prawo do radości we niemowlęcy wspólnie podzie-
lić się święconek jajkiem i wspólnie z ich cieszyć uroczystością
Zmartwychwstania. Co tu życzyć co tu nadziei których
wiecznej miary w liście pomieścić nie można. Za pamiątkę ofiary
tej ofiary jak żyto się obija w pęcherzyki Łaskawe
bo tem większe prawo do urzeczywistnienia przyobiecanego
zapał nasz Dobroci ~~tu~~ ~~żyto~~ ~~zwróci~~ ~~się~~ jest to zaroz wa
strzeż życia realnego ~~które~~ które broni nam jednej pociechy
w towarzystwie naszych przyjaciół pozwala bez litości
oczyma jednego Tancucha i przeciwstępie życia
Gdzie ani jeden promień słońca przyjaźni nie dźwięk
utęsknionego ducha. Ale coś robić trzeba się zgodzić
z przeznaczeniem ~~się~~ żyć chociaż bezwarunkowo nasyłam życze
nia miłego świąt przepędzenia, a dzieląc się Jajkiem
wielkanocy może wspomnimy naszych nieobecnych
U nas Dotychczas nie zanosi się na wesołe święta.
Wiosna oraźna groźna wylew wody i grasujący
Tyfus wszystko to napełnia strachem mieszkańców
Kalisza. Mamy przynajmniej wszyscy dotychczas
zdrowi. A rozchodzący się o udzielenie nam zdrowia
Szanownych Państwa takich i samych wiado-
mości ~~Chcesz dziś~~ chowając mamie przypisek
w którym wyrażamy swoją wdzięczność za Łaskawą
wą pamięć

Zostaję z

Asnyk

Starozytni Grecy i Rzymianie nietak jak my jednego Boga, lecz wiele Bogow i Bogin ~~tworzyli~~ czcili. ~~Lecz~~ Wtłowiek pomiędzy ich filozofami byli tacy którzy przeznosili religii ludowej poznali i ~~tym sposobem~~ tylko Boga ~~którego~~ jako Ozzie trzeba stworcę ~~tego~~ ducha ~~stworcą~~ wyznawac ~~nauczali~~. Lud jednakże nieliczony pocet Bogow ozcil dopuki chrześcijańskiej religii nauka o jednym Bogu nie rozkrzewiła się.

Z ich Bogow znajomszych opiszemy:

Z wszystkich Bogow najpierwszym i największym był Zowisz. Ten był synem Saturna i Rei i miał być zrodzony i wychowany na wyspie kreckiej. Gdy zaś dorósł ojca swego z panowania wygnał ~~którem~~ i to się też z braćmi swojemi tak podzielił ze sobie ~~a~~ państwo nieba i ziemi Neptunowi Morza Plutonowi piekła ~~wrocił~~ zostawił. Jednakże Neptun i Pluton byli mu posłuszni. Wystawiają a Zowisza najczęściej siedzącego na tronie ze słoniowej kości berło w lewej ręce a piorun w prawej trzymającego. Przy nim stoi orzeł ktory z ptakow jest mu poświęcony i porywający Ganimedes. Z drzew był mu dąb poświęcony.

Thema I^ma.

Bonus Pater, bonae matres, laboriosi patres familias, charis filiabus, amoenum verem opimi gregis profunda aequora altorum montium falsae opiniones probos agricolas, pretioso adamanti sanctis legibus meritam mercedem, vetustis quercibus, frugiferarum arborum, labem Pistulam; sedulis apibus Meos carissimos comes ligneis supellectilibus, terribiles tonitru, albam papyram pontes la pedei Delficum oraculum; ludi olympici, Nemei Pythyci et Istmici pulchrae faciei incertae divitiae Publius Cornelius Scipio Africanus victor, infestis armis argenteam pelvim.

II

Praeceptor docet, diligentes discipuli discunt, malas consuetudo nocet, aves volant omnis morietur dormimus nocte laboratis it interdiu canes latrant bos mugit bene scribitis pronuntiamus perperam me negligentes discipuli solitis sunt mentiri, diligentes nunquam non mentiuntur laudabo prosum pium, et laboriosum discipulum studite bene et amabunt vos. Catinabamur
Petrus studiebat bene grave rum laudabatur laudabo, rescripsi fratris
boves cornibus petunt. ~~Laudabo bene et~~ Dicam ~~Dicebo~~ bene et
et me laudabunt. Laudabor

III

Luscinia et alauda cantant suaviter, cibo et potu depellitur fames et sitis. Pinus Abies Picea Taxus semper virescunt. Sapiens et stultus saepe errant sed uter

que aliter. Panis aqua et sal alit homines pecus vero
gramina herbae et aqua Tam Graeci quam Romani colebant
agrum equis ~~servis~~ bubus et sclavis. Leo Tigris et Simia vivunt
in calidis regionibus ursus in frigidis et lupus
fere ubique. Ovis ~~dries~~ Verres et Agnus ferunt lanam

IV

Divitiae, vita, mors et paupertas omnes homines vehementer per mo
~~vent~~ Hominem ornant probitas justitia et omnes bonae
dotes animi. Oculi frons vultus et spes ~~saepe~~ saepe decipiunt.
Mores depravati superbia et pigritia plurimum nocent homini
Carthago Corinthus Numantia et Athenae doctae et claraeque divitiae ~~sunt~~
Militem non vestis auro distincta ~~ad~~ ~~vi~~ sed virtus et
armat adornare debeant.

V

Parentes mei et ego amamus Deum (Ego cum meis
parentibus amamus Deum). Tu et tuus frater valetis
Et nos qui nunc vivimus et nostri. posteri ~~ri~~ laudabunt
Deum. ~~H~~ Vellim scire quid cogitatio tu et soror
tua ~~:~~. Et ego et tu soror nostra et tua amica fuimus
in horto. Tu et ego loquimur de ~~vera~~ amicitia vera
Facto meo tu et omnes mei amici curru ~~etiu~~.

VI

Vera amicitia est sempiterna. ~~est~~ Utrum est uti
lissimum instrumentum. Intemperantes finit inter
pectores. sacae vitae Nemo fit repente malus. Diligen

tia. plurimum comendat juventam est de itaque laboriosa et diligentes qui amantes
ni . ; Docti apud Graecos philosophi dicebantur Deus fuit homo
et vocatur Jesus Christus Cui est credulus semper deci
pitur. Tempus est res pretiosissima praeteritum. futurum jam
nunquam revertetur Mediocritas est optima. Tempus
est quaeddam pars aeternitatis.

VII

Saepissime docti populi et gentes ab indoctis subacti sunt
Frater et soror jam pridem mortui sunt Ninus et Semiramis
erant celeberrimi imperantorum Babylone. Tarquinius
superbus uxorius et universa ejus familia Roma expulsa est
Isabella et
Ferdinandus Catholicus dictus qui regna Castilliae Arego
niae et Navarrae consociaverunt, expulerunt Mauros
ex Hispania. Romani diu bella gebant in Italia sede
et terra sua. Utergue avunculus et avia in foro erant

VIII

Otium luxus et pigritia sunt vituperata. Perjurium et
furtum punitae debitur. Injuria et beneficium sunt inter
se contraria cibus potus somnus et vigiliae sine mensu
ra quaedam non sunt nobis salubria. — cogitationes
sermones et factorum inhonestorum fugere debet sunt
Fugemus ut vitemus aliquid vehementi cibus motus
animi iram et odium quia haec sunt periculosa. Amemus
laborem constantiam probitatem studia et pietatem
quia haec sunt verae divitiae hominis

IXI

Quae sunt honesta et bona puer adolescens discere debet. Quae-
cumque videmus in orbe terrestre et haec quae sunt in terra quae
natant in aqua corpora caelestia sidera quae splendent noctu
haec omnia Deus creavit. Omnia homo ratione sua percipere
nequit Quae sunt fortuita et certa esse non possunt. ——
Pulchra est pulchra quae omnibus et semper placent
bona enim sunt haec quae prudentes laudant. Omne quod sunt
pretiosa sunt rara sunt.

X

De futuris scire non possumus — haec Deo solo sunt nota
Socrates interrogavit pusionem de quadam Mathematicis —
Utilia sunt jucunda Certa vocamus haec quae non possunt
mutari Vastus animus Catholicae immoderatae incredibilia
et nimis altia semper cupit Periculosa fugienda secura
et quae haud facile amittuntur possunt acquirenda debet Stultus habet
incerta pro certis falsa pro veris Aliquando dulcia nocent
amara prosunt

XI

Amare parentes est prima lex naturae. Regere Respublicam est difficilissima ars amare proximum est honestum
colere Deum est primum omnis hominis officium. Laudare sibi ipse est turpe accusare insontes est summa im

probitas. Aliud sentire et aliud loqui est Dissimulatio vocatur Defendere patriam est praeclarissimum Maximum et certissimum virtutis est; contentus esse rebus Aliter vivitur cum amicis

XII

Aliter vivitur cum amicis et aliter cum inimicis. Talpa non caret visu ut vulgo putatur. Mendaci nunquam credi tur Semper suadetur juvenibus quid faciendum committendum sit. Saepe disputatur de tribolis Probatum est Probatur Nerspi cue animam esse immortalem. Museum commodius vivitur quam domi. Cara cervinus commeditur saepe aeger re cuperetur pristinam valetudinem De cujus salute desperabatur cognoscitur de latratu canum alienum quendam venisse Quondam creditur quod cometas magnarum calamitatum este praenuntios. Per scalas ascenditur et descenditur.

XIII

Homo nascitur ad laborem ut avis ad volatum Deo habemus omnia bona circa meridiem aestus solis est vehe mentissimus Vivimus amicis et vocis et vocalis. Cauper tas ipse est sine invidia. Quid est contra naturam consuetudinem hoc nocet. Amor simiarum erga suum foetum est ingens. Nihil fiebat sine causa Infra oculos sunt genae Intra unum annum Judicit Themistokles linguam Parsam persicam sermonem

Cui vidit iridem habet semper solempro tergo ett pluviam coram oculis. Le absentibus probus male non dixit. Multi homines lugent e laetitia E minimo vermiculo ~~elucet omnip~~

XIV

IX

De minimo vermiculo elucet omnipotentia Dei. Grues et ciconiae migrant trans marem Praeter terram septem planetae sunt nobis noti. Prope murmurantem rivum somnus est suavis. Veram populo romano et senatu licere habuit plures sermones. Quidquid sine scitu parentum facis hoc non semper est bonum. Templum Jani bis claditur. Terra circum suum axem rotat Sidera ab ortu solis ad occasum commentt.

XV

Si deus est mecum nihil timeo Hic est amicus quocum omnia gaudia et lacrimae partimur Semper sunt quaedam cupiditates quibus cum dimicare debemus Sapiens omnes suas divitias secum circum fert. Animus nostros e considerations operum divinorum capet incredibiles voluptates Alexander ~~cum~~ militibus ~~tem~~ cum exercitu manus parvenit. Recipiti literas tuas in quibus mihi multi de his hominibus scripsis quibuscum versaris Omnia mea bona secum porto ajebat Bias. Scriptores Romani facta Augusti tenus evel-

borum extollerunt. Plurimi gentes initium diei capent ab media nocte Judaei vero ab occasu solis. —

XVI

In omnis rebus diligentia plurimum valet. Subter veste lacero latuit saepe virtus. Aliquando subter marmore et auro servitus habitat. Octavianus Augustus redegit Aegyptus sub imperiam Romanum. Hirundines et ciconiae in sub hiemem avolant in calidos regiones. Rivi et minores fluvii effundantur in flumina majores et haec in mare. In fermoribus et cacuminibus arborum sedent aviculae et delectant nos suo suavi cantatu. Aegeus pater Thesei se praecipitavit in mare et inde hoc mare Aegeum dicitur. Canes rabiosi caudam sub alveum reflectent In aestate quiescemus sub arboribus. / XVII Omne animal quod habet sanguinem sine corde esse non potest. Haec amicitia est jucundissima quam similitudo morum conjugavit. Balaena Pisces perriebat vivum foetum quod mammalibus nutrit Vae puerini cujus aures dum diti sunt ante veritam hoc omne de quo gaudemus est voluptas. Est flumen in Britania Italia quae appelli

XVII

tur Genesis. Qui non diligit suum fratrem quem ille videt quomodo potest amare Deum quem non videt

Amemus nostrem Creatorem ab quo habemus omnia bona Diligens rustiens verit mali pyri et pruni quorum fructus nunquam auspicere potest.

XVIII

Nihil dicatur qui dicit sine ordine Vivunt tranquille quae de suo sorte sunt contenti Non est liber qui suis cupiditatibus obedit. Sunt felices quae obtemperant legibus divinis. Tabae arabicae eae sunt optimae quas Mecca ferrt. Est vere honestum quod delectat eum scientiam. Cuius non dubitat mori pro rem republica ei certe patria est cara. Quod fortuna non donavit id non eripuerit eripiebat. Non amat juvenem qui ille saepe non corrigit Quod perimus id metimus. Quod dicunt adulatores non sepiper est verum Qui compescat iram is maximum nostem superat

XIX

Omnes nobis gratulamur Non

XX

lomendo et se et ~~nos~~ meos. Ducis me ~~ad~~ in suum
Domum quasi meum non habeo. Morari nobiscum
Diutius nonne hic omnes non sumus nostri. Saepe
scripsi bis contra tuam voluntatem. Ideo
Ideo mea manu non scribo ei te. Antonius sua
propria manu scripsit ad Atticum Pomponium
amicum Ciceronis ne timeret et statimque ad se
veniret Pars justitiae est reddere quique
suum

XXI

festate audimus saepe tonitru. Diebus
brevissimis sol oritur fere de octava hora
Eadem nocte deflagravit templum Dianae
Ephesiae in qua Alexander nascitur. Temporibus
Augusti imperatoris nascitur Jesus Christus
Die tertia post morte resurexit. et quadra
gesimo post resurrectione in coelum ascen-
dit. Christophorus Columbus Genuensis
detexit Americam in saeculo Decimo quinto
post Christum natum. Poloni in decimo saeculo
amplectitur religionem christiana. Boleslaus audax
interfecit Sanctum Stanislaum episcopum Cracu-
viensem anno millessimo septuagesimo nono.

XXII

Cyrum illum domitorem Asiae mulier regina Scytharum Tomiris vincit ut quaeddam auctores scribu
Alcibiades praeclarus imperator Atheniensum jussu Far
nabasi. Satrapis in Frygia occidi[tur] Datur Neptuno
sucundo fratre Jovis imperium ~~sub~~ maribus.
Pythagoras omnibus commendabat frugalitem genitr
cem fere omnium virtutum. Julia delitiae meae
plurimum salutem tibi dixit. Fabius Dictator ~~dic~~
Cunctator dictus mora Hannibalem fregit in se
cundo bello punico. Elephantem in Arabia
rarum in his regionibus animal vivebat
Pedra caput ejusdem regionis nominis ista erat in mand
Barapemise

~~Hom~~

XXIII

Homines pii et probi amantur a Deo. Discipuli docentur
a praeceptoris. Sol colitur ab Indis Jupiter celeb
tur a Romanis et Graecis. Homines et animalia nu
triuntur a terra. Ferrum consummitur a rubigine
omnia vero durissima destruuntur a ferro. ~~Agri~~
R Campi prata et ~~horti~~ humectantur a vo re
temporibus serenis
Luscinia aestimatur ab nos ob suavis cantus atque ac
merula et arduelis ~~Romani~~ corpora mortuorum
~~comburebantur~~ ab Romanis et cinera ~~in~~ reponebantur
in urnis. Pisces capiuntur a piscatoribus retibus
pennis et nassis aves vero ab aucupibus in caveis
et laqueis. ~~Et~~ Socrates filosofus morte mulctabatur

ab Athenienſibus. Omnes partes terrae inſtruuntur utilibus rerum a Deo. Mali homines in hac et futura vita puniuntur Omnes nos judicabuntur a Deo
Vita ſuſtentatur a temperantia ~~peri~~ a intemperantia perditur

XXIV

Difficulter extirpantur vitia quae nobiscum creſcerunt Terra dividitur podie in quinque partes quondam dividitur in tres et ſex ſeculo decimo ſexto in quatuor. In Alpis et verſus ſeptentrionem inveniuntur albi ſapores. E corio hyppopotami fornantur ſpeciae: In Aſia et Africa invenniuntur maximi ſerpentes In mare cernuntur pl multae plantae et animalia aeque ac in continente Cote aperiuntur aditri portes et ſeures Portae claudentur veſpera aperiuntur mane Turcae ut vilgo putantur Europa expellentur.

O rodzajach Pharmacyi chirurgicznej.

Dzielą te naukę na trzy części. 1 na naukę chirurgii która proste lekarstwa na zewnątrz przykładać uczy 2 na naukę lekarsko chirurgiczną które rozważa lekarstwa proste wewnątrz zażyte do uleczenia chorób zewnętrznych 3 na naukę Farmacyi Chirurgicznej która uważa moc lekarstwa przyrządzanych i składanych a w chorobach chirurgicznych używanych

Lekarstwem zewnętrznem nazywa się istota która chorobę z pewnej części do której przylgnęła ziszcza żywim teraźniejszym przymiotem wygania. Działają lekarstwa zewnętrzne podług swych zasad chorych rejon czworaką drogą na część do której się przykleją
1 Porami nie fiber nie organicznych które epiderm i skórkę stanowią.
2 Porami nie organicznemi które na skórze w ziei komorek się wsysa
Tą drogą mogą lekarstwa z komorki do komórki aż do samych kości dojść 4 Naczyniami Kapilarnemi najmniejszą prędkością która moc wpijania działa na wszystkie naczynia kapilarne wysuszera. 5 Nerwami skórnemi które wpływ dostępem do części zagrożone działają a nawet na części odległe

Lekarstwa Dzielą

1 Na zasadzie porządku naturalnego w którym to się zawarte na roślinne które z roślin mają kwiecistego co ze zwierzęcego mineralne co z mineralnego kruleztwa powodzą
2 Na zasadzie przygotowania na proste które nie zmienne ja natura daje (porostają) Przyrządzone które sposobem farmaceutycznym się nie zmieniają złożone które z wielu prostych lub przyrządzonych powstają.
3 Na zasadzie własności pierwiastków zasadniczych dzielą się na olejste wodniste aromatyczne etc
4 Na zasadzie zasilenia lekarskich mamy pożywne klam lekarstw

Odmiękczające

Są lekarstwa które części włókien czynią sprężystemi Służą w chorobach które od zgrubienia włókien stwardnienia lub zkurczenia pochodzą Takie przydatne są w odwarzeniach w skurczeniach w stwardniałych wrzodach w ranach etc.
Zmiękczające są Wodniste chłodne jo Wodniste letnie jak Woda letnia i Para wodna Olejiste jak Olej lniany migdałowy i oliwkowy Kwas Musser kozi Masło krowie kakaowe sadło ludzkie

---

Vires (zity) (expendit expendere uważać) Ens istota
nempe istotnie (rzeczywiście stela zięć pajęczyna) spargere wiązać
Vis moc Consensus jednomyślności) robotus odległy
Deprimere zniekształcać Indoles ze skłonności.
Emmollientia odmiękczające (Lepida letnia
Sinapismus kozi sadło) stycznie sadło ochabić

Mleczne Mlekokrwie śmietana Łagodzące ziele ślazowiele dziewanny korzeń prawoślazu nasienia lnu. Mączyste Mąka ziarnienia pszenicy owsa. —

Wstrzymujące (ściągające)

które części włókien bez bólu wstrzymują. Wskazują się w chorobach które od miernej sprężystości muskułów pochodzą jakiemi są rupturey przypadłości nerek zapalenie i słabość naczyń. Wstrzymujące są ostre roślinne jak korzeń rt rdestu wężownika, kurzego ziela Kora granatu dębu Gallas turecki. Metaliczne Kopperwas Cynk ołowiu żelazo cynk. spirytus kopperwasowy, solny. ettun. Wodne zimne Woda zimna woda wapienna śniegi lody.

Wzmacniające

które część włókien aromatycznym lub gorzkim pierwiastkiem ściągają. Wskazują się w chorobach z bezwładnością nerwową połączonych.

Wzmacniające są 1 stromatyczne jak Szałwia Mięta Melissa Rozmaryn kwiaty lawendy lniany gorczyka ——— tenże tymianek Lebiodka. 2 Gorzkie Piołun maruna Ruta koniczyna włóknista. Przetacznik łąkowy. 3 Spirytualne Spirytus [illegible] pojedynczy Spirytus-kamforowy Spirytus rozmarynowy Wino białe wino czerwone.

Gojące.

które ran i wrzodów gojenie sprawiają Wskazują się tylko w ranach i wrzodach ropiących Te lekarstwa do rany przystęp powietrza tamują rany nie wysuszą ani zapalenie nie sprawią opierają się zepsuciu ropy w otwartej ranie naczynia zatrzymują w tejże samej średnicy ani je rozszerzając ani zwężając

Gojące są

1 Balsamiczne odmiękczające czyli balsamy naturalne białkiem jaja lub tłuszczami zobojętnione ani najmniej nie drażniące Dają się zastósować w słabych ranach. Balsam Peruwiański. Miękki Storaks Masc storax Maść gojąca Balsamiczne wzmacniają te które w miękkich ranach przypadają Woda prosta na rany Woda tediana Essencya Miry, kory Peruwiańskiej mastyksu 3 Balsamiczne czyszczące które swą ostrością niejako działają

Rozrastające

które w ranach i wrzodach blizny sprawiają Rozrastające są 1 ziemne jak Ochra) 2 Metaliczne jak Siarczan cynku Minium Extrakt saturna kamień piekielny 3 Ciała suche Szarpie 4 Ściągające Ałuny alun Woda Tediana

---

Hernia (ruptura) Roborantia wzmacniające Consolidantia gojące
Pus (ropa) Ulcus (wrzód) Deterjentia (czyszczące) ustus alum spalony

~~O Narkotyczne~~ Uspakajające

Które bolesć w jakiej bądź części uspokajają. Wskazują się w chorob na jakie mocne cierpienie i w wrzodach długo trwających i dolegliwych -
Uspakajające właściwe są rośliny narkotyczne

Urybotki z dzieł Seneki które (zgubione zostały)[1] O gniewie Rozdział pierwszy[2]
Wyznagates odemnie Nowucie ażebym pisał jakim sposobem gniew może być uśmierzonym
ani uśmierzanie mnie bytes uwiązany lękai złe[3] też znakomitey[4] namiętności[5]
najwięcey z wszystkich okrucieństwo i gewaltowności. Żyjących zwinnych spokojne
i ~~cicho~~ cicho przespodzi ten cały obrzuszony i w gwałtownej boleści jest
wzbrzenia krwi prosto mniey człowiekiem dworządy chciwości i gdy drugim
szkodzi siebie zaniedbuje w własnej zapadaiące części i zemsty[6] szpoby wiele razów
rządny. Niektórzy także z mędrych mężow narzekał gniewu napojem niezdrowym
~~to~~ tak gdyż niedołężny sam sobie jest przyjemność[9] zapomniana[10] przyjaźń
pominięta[12] od czego się raźnie przetym uporna i trwała przyczyny i bady wyłącza
jąca próżnemi powody wyłączająca do zastanowienia się również i prawdziwie
nie zdolna o upadkami podobna co ten to co uciekać ~~niebezpieczeństwa~~ tamią.
Ażeby zaś wiedział że nie jest zdrowym ten co gniew posiada jego zwyczajem
trza się przypatrzyć otóż już wściekłości pewną wskazowkę są: Zły[13] i groźny[14]
wzrok zażęrzone czoło dzika twarz spieszny chod[15] niespokojne się ciało barwa zmie
niona częste i gwałtownie czynne oddechy: takie znaczenia tego znaki są. ——[16]
ognisty i żyrzące oczy, (cała głowa w wielkim rumieńcu od wzburzonej krwi przy
(przy sercu) krwi wargi[18] drżące[19] zęby są zaciśnięte[20] najeżone[21] i gwałtowne
włosy[22] oddech zawieszony i urywany wymowy własnej zacinistey dziwności i wyb
i mało[23] wyraźnemi[24] głosami stale przerywany zaciśnięte[25] części ręce
ziemię[26] uderzana nogami i całe ciało wzruszone i wiele porażeń czyniące
wzrok srogi[27] okropna twarz przekrzywiająca[28] się znadymająca[29] brzemienna
więcey zarkuiednych występków lub utrwonności. Inne można ukrywać[30]
i w ukryciu[31] trzymać[32]. Gniew się zdradza i na twarz wychodzi im większy
jest tem wrze[33] wyraźniey. Nie widzisz że wszystkich zwierząt do szkodzenia
powstałych wprzód ostarzegają znaki z całego ciała jak zażurzeni sprzykrzeni
powstają kosmatky i okrucieństwo[34] swoje. Dziki okazują[35] pieni się ryj
dzika[36] byka rogi się wyrzucenie[37] w próżnie i arena tłuc[38] podskakuje od uderzeń nogami
Psy drżą nadymają się gniewem ~~ko~~ szyje wężow wściekłego psa zmutny widok
jest. Żadne zwierzę nie jest tak straszne i tak szkodliwej ~~nie~~ przyrody
że nie pokarzyć się w tej nim gniew nie[39] napadnie nowej drapieżności przyczy
ani nie wiem jakie inne gwałtowniejsze[40] się zaladuje ulegwane
niepowszedniejsze[41] straszy[42] gwałtowności daje robić za znaki i może być poznane z tego zatem
gdzie gwałtowniejsze wewnątrz jest wzburzenie nim nie poruszy na twarzy. ~~Ale~~[45] wiej jest
obecny[44] —— Rozdział drugi Jak temu zaradzić ~~i~~ czoło sprawdzić i gdy[42] jego i szkody rozdzielać
zechcesz żadna zaraz wcześ rozsądkowi[46] sprzeciwia nie skorzystać[45] i ~~etc~~. Zobaczysz
morderstwa[47] okrutne i oskarżonych[47] ciągle sprawy i mord[48] zniszczenia[48] wszystkich ludzie
zepsucie[49] i ~~xxx~~ księgi[50] głowy pod wszystką dziś[51] to sprzedane[52] podług[53] zakryte podwodne[53]
wewnątrz[54] morderstwa[54] knisze[54] ogniu leczy ogromne[55] przestrzenie[56] królest niezrzyszałym
płomieniem oświecone zobacz najszlachetniejszego obywatelstwa podstawy zaledwie
znaczne ~~to~~ te gniew strzegł zobacz pustynie na wiele[57] mil z miejskich ~~ludzi~~ ludzi opie
te gniew, wyszedł[58] zobacz w całej pamięci zdrajców[59] przewodników[59] złe przykłady
tam ~~kto~~ gniew w gnieździe złodziejskim grzebie które między zarete[60] ustysty przebyć
które między prawa i starożytnego widowiska rynku rozrywa którego syna ~~w~~ ~~ch~~ ~~ch~~ ~~ch~~ ~~ch~~
znią skrapia które z niewinnej ręki królewskie[61] turzeń[61] gardło[62] które na
szubienicy członki rozdzielają przy tem pojedynczych mężarnie ~~o~~ powiatami
~~114~~[64] Ulyssesa na którego Neptun był rozgniewany[63] Całymi jego mieszkańcami ujęta
na wyspie Ogygia na którą przez burzę rękę drony został zatrzymywał

---

[1] interierunt [44] ~~etc~~ ~~ptet~~ [45] cadges [46] reus [47] dades [48] exitium [49] principes [50] hasta [51] venetus [52] zac [53] coercitus [54] ingens [55] patium [56] exhaurio [57] prodicus [58] dux [59] regalis [60] aperio [61] jugulum [62] infensus [63]

---

distêre (usypiać, uspokajać), interierunt Seneki[1] pertimuisse[3] praecipue[4] affectus[5]
concitatus[9] ferunt[4] ultio[8] decor[9] obitus[10] Nec cessitis[11] inmemor[12] avidi[13]
vinax[14] gradus[15] impius[16] praecordia[14] labia[18] quatio[19] horreo[20] rubrio[21] vallidus[22]
parum[23] explanatus[24] compressus[25] pumus[26] fodus[27] Depravatus[28] intamesco[29]
abscondere[30] abditum[31] alere[32] efferesco[33] feritas[34] exasper[35]
aper[36] jactare[37] spurgere[38] libido[39] rpetus[40] interum[41] effectus[42] damnum[43]

27 Sierpnia I – 30 Sierpnia [illegible] 1 Wrzesnia III

6 Wrzesnia, 12, —

Albert Pol. Powrót z Sieroni

Mówią strachy że gdzieś daleko
Leży gdzie z pewnością nikt nie wie

Choć me miano jest zniszczenie
Choć zgnilizna godłem jest
Za wam matka przez cierpienie
Porę grobu daje chwast

Za wam stwarza ramion
Po ciężkiego życia znoju
U mnie u mojego łona
Zakosztujecie spokoju

Temu co zbłamany życie
Z życia musiał gwałtownie
Rozkaz a z serca bicia
Przestanie bolec i cnie

Temu co z myśla zatruta
Jak rzepem co pierś porze
I dusza do ciała przykuta
Co więzów starzyć nie może

Temu ja wieczy pokoju
I duchowi wolność dam
Jego wolności darujęć wieńce
Kiedy skruszę gliny tam

Za cierpienia młodzieńcze
Całą nieśmiertelność dam
Kiedy kwiat cudownej woni
W życie co słońca promienie

Wiednieje w piersi ustroni
Zakryty obłocony mieniem

Za gonienia zgrozę
Bo jego nocą wzr... świat Boży
Odtarzy ren dawną pleśń
A kwiat zted cierpienie matchnienie
I wydaje nuż won pieśni
I go przeszczęśliwi tworzywie
I kwiat wyzdrowi z mych łon
Na cyklach promieniuje
Wydaje znów pieśń-nuż woń

Stol. Jag.